Na de parlementsverkiezingen van december 2011, is er in een erg gedepolitiseerd Rusland een voor de recente geschiedenis ongeziene beweging van contestatie van het regime geboren. De arrestaties volgen elkaar op sinds de betoging tegen de 3e eedaflegging van Vladimir Poetin op 6 mei. Het gaat in het bijzonder om militanten van radicaal-links. Zoals blijkt uit de teksten hieronder, is de repressie hard. De autoriteiten deinzen voor niets terug om de opkomende beweging de kop in te drukken, zoals ook blijkt uit het voorbeeldproces tegen Pussy Riot.

Meer dan ooit hebben onze kameraden in Rusland steun nodig. Op hun vraag roepen de SAP-LCR en de JAC (Jeunes Anticapitalistes, jongerengroep in solidariteit met de SAP-LCR) alle progressieve krachten op om op zaterdag 27 oktober om 16u te verzamelen voor de Russische ambassade in de De Frélaan 66 in 1080 Brussel (Bussen 38, 41, 43 halte Zeecrabbe of tram 4, 92 halte Helden).

Met deze symbolische actie willen we onze solidariteit tonen met de protestbeweging, maar ook de onmiddellijke vrijlating eisen van Konstantin Lebedev, militant van de Socialistische Beweging van Rusland gevangen gezet op 17 oktober; het stopzetten van de strafprocedure tegen Sergueï Oudaltsov en Léonid Razvojaev, militanten van het Links Front; alsook de vrijlating van alle politieke gevangenen in het kader van de “zaak” van 6 mei. Door SAP en JAC

Poetin op beproefd repressieterrein

Door Freddy De Pauw

De Russische president Vladimir Poetin heeft een eigen kijk op het democratisch proces: aangezien hij met ruime meerderheid opnieuw tot staatshoofd werd gekozen, moet elke oppositie zich koest houden. De veroordeling van de meisjes van Pussy Riot zette dat spectaculair in de verf. Maar intussen pakt het Kremlin met steeds hardere hand de opposanten aan, zeker die van linkse kant nu opnieuw voor sociale onrust wordt gevreesd.

We worden er dezer dagen volop aan herinnerd dat Poetin zijn carrière opbouwde in de geheime dienst KGB en vervolgens, op het einde van de periode der roofprivatiseringen (de jaren 1990) als chef van de geheime dienst FSB. Het was in die hoedanigheid dat hij met enkele meesterlijke zetten toenmalig president Boris Jeltsin ontzettend grote diensten bewees. Begin 1999 was er een diepgravend onderzoek naar de corruptie van de clan Jeltsin, van Moskou tot Zwitserland. Ineens dook er op een Russische tv-zender een filmpje op waarin zeer onduidelijke beelden een man en prostituees liet zien, met als commentaar dat het om de procureur ging die het onderzoek tegen Jeltsin leidde. De man werd opzij gezet, onderzoek gesloten.

In september van dat jaar hadden enkele spectaculaire aanslagen (ongeveer 300 doden) plaats die Poetin en Jeltsin toeschreven aan Tsjetsjeense separatisten. Alle sporen leidden naar de geheime

dienst die zo een voorwendsel voor een nieuwe grootscheepse oorlog in Tsjetsjenië creëerde. Kort daarop werd Poetin premier en iets later president in opvolging van ontslagnemend president Jeltsin. Poetins eerste daad was onschendbaarheid voor Jeltsin en de zijnen.

"Documentaire"

En nu duikt op de Russische tv-zender NTV weer een filmpje in die traditie op. Daarin ziet men een belangrijke medewerker van de Georgische president Saakajsvili praten met enkele personen over het destabiliseren van Rusland. Saakasjvili wordt als grote vijand van Rusland bovengehaald om te bewijzen dat de opposanten voor de vijand werken en dus landverraders zijn. En op landverraad staan zeer strenge straffen.

Het gaat in dit geval vooral om 19 overwegend linkse militanten. Zij worden beschuldigd van het verstoren van de openbare orde tijdens de demonstraties van 6 mei. De meeste van de beklaagden zitten in de gevangenis. Er worden nog steeds deelnemers aan die demonstraties opgepakt.

Het "documentaire" filmpje op NTV brengt een conversatie tussen een van de bekendste linkse actievoerders, Sergej Oedaltsov, Leonid Razvojajev van het Linkse Front en Konstantin Lebedev van de Socialistische Beweging van Rusland met een topmedewerker van Saakasjvili. De gezichten zijn erg vaag en het geluid is er duidelijk nadien opgeplakt. In die conversatie hebben de deelnemers het over Georgische fondsen voor het destabiliseren van Rusland. Lebedev zit opgesloten, Razvojajev vroeg politiek asiel aan in Oekraïne maar werd in Kiev ontvoerd, vermoedelijk door agenten van de Russische geheime dienst.

Het ziet ernaar uit dat het Kremlin alle aanklachten in één groot proces wil samenbrengen. Dat moet de indruk versterken dat het hier om een massaal complot gaat geïnspireerd door buitenlandse vijanden.

Dat de meeste beklaagden tot diverse linkse groepen behoren, houdt misschien verband met nieuwe maatregelen die nadelig zijn voor de arbeiders en de gepensioneerden. Poetin is al lang beducht voor een sociale contestatie die een politiek verlengstuk zou kunnen krijgen. Het Kremlin rekent echter op de verdeeldheid van de oppositie – de zogenaamde "liberalen" zijn niet geïnteresseerd in het lot van arbeiders, de superpatriotten evenmin en links is ondanks enige frontvorming verdeeld. Het Kremlin rekent ook op de apathie van een groot deel van de bevolking, op het gevoel van machteloosheid, én op de dagelijkse dosissen hersenspoeling door de media.

Pussy Riot en de kerk

De zaak Pussy Riot deed buiten Rusland heel veel stof opwaaien, zodat het Kremlin toch wel enigszins beducht bis voor de negatieve neerslag. Maar ook hier hebben de media er extra voor gezorgd dat de sympathie met de vervolgde actievoersters overwegend beperkt blijft tot kleinere stedelijke milieus.

Er is wel één aspect aan die zaak dat tot een bredere contestatie leidt: de positie van de kerk. Omdat de actie in een kerk plaats had, klonk de aanklacht op aandringen van patriarch Kyrill veel zwaarder. Pussy Riot koos een kerk uit nadat Kyrill Poetin na zijn zege in de verkiezingen een "mirakel van God" had genoemd. De patriarch noemde hun actie "godslastering" en "heiligschennis". De orthodoxe hiërarchie lanceerde een petitie om de strengste bestraffing te eisen en er werd een massademonstratie gehouden om die eis kracht bij te zetten. De bede werd verhoord, de aanklacht luidde onder meer een belediging van de godsdienst en aansporing tot religieuze haat.

Het voorval versterkte nog de nauwe band tussen de orthodoxe kerkleiding en een gewillige staatsleiding. Alhoewel de grondwet scheiding van kerk en staat voorschrijft, loopt dat in de feiten anders. Kyrill droeg alleszins op de dag van Poetins eedaflegging in mei een eredienst op in zijn

kathedraal. Kremlin en patriarch dienen zich samen aan als grote patriotten, de Russisch-orthodoxe kerk wordt ook officieel voorgesteld als draagster van de Russische continuïteit, door alle stormen heen. Het hoeft niet te verwonderen dat die kerk samen op straat komt met fascisten tegen vrouwenrechten en holebi-beweging.

Op lokaal vlak is er van scheiding kerk-staat geen sprake. “Moet er een moskee gebouwd worden? We zullen het aan de orthodoxe bisschop vragen”, aldus een lokale ambtenaar. De orthodoxe hiërarchie kan merkwaardig genoeg ook rekenen op de “Communistische Partij” van Gennady Zjoeganov die zich vooral profileert als een ‘patriottische partij’. Als dusdanig veroordeelde Zjoeganov “deze nieuwe anti-orthodoxe provocatie” die hij geïnspireerd zag door het Westen…

Die orthodoxe hiërarchie heeft zich in de periode van Jeltsin ook tegoed gedaan aan sommige “privatiseringen” (diefstallen) , de patriarch en zijn omgeving zijn berucht om hun hebzucht en cynisme – en om hun zeer nauwe, ook materiële, banden met het Kremlin. Die banden zijn onder Poetin nog sterker geworden, de patriarch nog rijker, wat die kerk bij de opposanten bepaald niet populairder maakt.

Verklaring van de RSD-Socialistische Beweging van Rusland*
De Russische regering bereidt een groot politiek proces voor tegen de oppositie. We hebben jullie solidariteit nodig!

In Rusland is in de eerste helft van oktober de repressie tegen de oppositie verhard. Op dit moment worden 19 personen aangeklaagd in de □gzaak□h van de □ggrote verstoring van de openbare orde□h van 6 mei; de meerderheid bevindt zich in de gevangenis. Met het verderzetten van de arbitraire aanhoudingen van deelnemers aan de acties in de lente, lijkt het duidelijk dat men een groot politiek proces tegen de leiders van de oppositie aan het voorbereiden is. Op 5 oktober zond NTV, een belangrijke Russische televisiezender, een □gonderzoeksdocumentaire□h uit met ongeziene beschuldigingen tegen de oppositie, in het bijzonder tegen de belangrijkste linkse oppositieleider Sergueï Oudaltsov. In deze propagandafilm in Goebbels-stijl, vernemen we dat Oudaltsev banden onderhoudt met buitenlandse geheime diensten en dat de voornaamste activiteit van het Links Front is om te heulen met buitenlandse vijanden. Als bewijs toont de film een gesprek tussen Sergueï Oudaltsov, de militant van het Links Front Léonid Razvojaev, het lid van de Socialistische Beweging van Rusland (RSD) Konstantin Lebedev en één van de nauwe medewerkers van de Georgische president Guivi Targamadzé. Het gesprek vermeldt onder meer een geldoverdracht door Georgië, met als doel om Rusland te □gdestabiliseren□h. Hoewel de gezichten nauwelijks zichtbaar zijn op de opname en het geluid afzonderlijk op de beelden is gemonteerd, werd dit nauwelijks twee dagen later als voorwendsel gebruikt om een strafprocedure in te zetten bij het Onderzoekscomité van het Parket van de Federatie, het orgaan dat vandaag de belangrijkste rol speelt in het organiseren van de repressie.

Op 17 oktober werd onze kameraad Konstantin Lebedev gearresteerd en Sergueï Oudaltsov bevrijd na zijn verhoor, op voorwaarde dat hij een verklaring ondertekende dat hij Moskou niet zou verlaten. De derde persoon in de □gzaak□h, Léonid Razvojaev, vroeg politiek asiel aan in Oekraïne, maar werd uit het centrum van Kiev ontvoerd door medewerkers van de Russische geheime diensten. Het is opmerkelijk dat het parket, onder voorwendsel van een samenzwering van spionnen, heeft beslist om de drie personen te vervolgen voor □ggrote verstoring van de openbare orde□h. Dit wordt mogelijk het startschot van een grootschalig proces, waarin veel gevallen samen zullen worden behandeld en

waarbij elke contestatie van het regime zal worden afgeschilderd als een grote samenzwering.

Het is belangrijk om erop te wijzen dat zowel de beschuldigden in de “spionagezaak” als de meerderheid van de personen gearresteerd voor hun deelname aan de “verstoring van de openbare orde” op 6 mei behoren tot verschillende fracties van de linkerzijde. Aan de vooravond van de uitvoering van nieuwe besparingsmaatregelen in Rusland, aanvallen tegen de rechten van werknemers en pensioenhervormingen, heeft het duo Poetin-Medvedev schrik voor het samenkomen van de democratische beweging die reeds bestaat met elementen van de sociale contestatie.

De repressiegolf die we vandaag meemaken, is een stress-test voor de contestatiebeweging: ofwel houden we stand, ofwel staat ons een nieuwe periode van onverschilligheid en angst te wachten. Tegenover deze ongeziene politierepressie, hebben we de solidariteit nodig van onze kameraden in Europa en in de hele wereld. We vragen acties voor de onmiddellijke vrijlating van Konstantin Lebedev, het stopzetten van de strafprocedure tegen Sergueï Oudaltsov en Léonid Razvojaev, evenals de vrijlating van de politieke gevangenen die deelnamen aan de betoging van 6 mei in Moskou.

* De RSD- Socialistische Beweging van Rusland is een revolutionair-socialistische organisatie waarvan ondermeer onze Russische kameraden van de 4e Internationale deel uitmaken

Vertaling: Matilde Dugaucquier en Neal Michiels.